

BUXOROLIK ZULLISONAYN SHOIRA

Sodiqova Dilorom Tursunovna

BuxDU Filologiya fakulteti O'zbek tili va adabiyoti

kafedrası o'qituvchisi, f.f.f.d(PhD).

Elektron pochta: sodiqovadilorom1@gmail.com.

ORSID: 0009-0000-9567-2528

Annotatsiya: maqolada buxorolik zullisonayn shoira Muslihabegim Miskin ijodining o'ziga xos xususiyati, undagi mavzular olami, badiiy ijodkorligining o'ziga xos jihatlari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: janr, fard, g'azal, ruboiy, soqiynoma, muxammas, musaddas, mustasne', muashshar, tarje'band, mulamma'.

Muslihabegim Miskin o'zi yashagan zamonning diniy-ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy voqeliklaridan teran xabardor bo'lib, xususan, adabiy an'analar haqida yetarli tasavvur va bilimga ega bo'lgan, ikki tilda birdek ijod qilgan zullisonayn shoiradir. Ko'hna tarix durdonasi bo'lgan sharif Buxoroning vakilasi sifatida mumtoz adabiyotimizning xazinasini boyitishda o'zining salmoqli nazmiy merosini qoldirgan ijodkor salohiyati e'tirof etishga arzigulik.

Miskinning iste'dodli shoira ekanligi, avvalo, uning uch yuzdan ortiq o'zbek, tojik tillarida, shuningdek, mulamma'da bitgan g'azallari hamda nazmning turli janrlarda ijod qilgani, ayniqsa, mustazodda o'zini sinab ko'rgani, muxammas, musaddas, mustasne', muashshar, tarje'band singari lirik turning hajman katta janrlarida she'rlar bitganida kuzatiladi. Ayni choqda uning devonlarida ruboiy, o'ziga xos to'rt misradan tarkib topgan soqiynoma kabi kichik lirik janr namunalarining uchrashi ham shoiraaning Sharq mumtoz poetikasini teran o'rgangani va ularni badiiy ijodda mahorat bilan qo'llay olganidan dalolat beradi. Umuman olganda, mumtoz lirikaning o'ndan ortiq janrida ijod qilish ijodkordan yuksak shoirlik salohiyati bilan bir qatorda mumtoz she'r ilmini sinchiklab o'rganishni talab etadi. Devonlarni qiyosiy o'rganishning o'ziyoq Muslihabegim Miskinda ana shunday iste'dod va bilimning mavjudligi sezilib qoladi.

Alisher Navoiy lirikasini sinchiklab o'rgangan A.Hayitmetov «Xazoyin ul-maoniy» dagi mustazod, muxammas, musaddas va musamman singari janrlarning mavzu va shakliy o'xshashligidan kelib chiqib, ularni g'azaldan o'sib chiqqan, kengaytirilgan janrlar sifatida talqin etadi¹. Bizningcha, tarje'band, tarkibband singari janrlar ham aynan g'azaldan kelib chiqqan, uning kengaytirilishining hosilasi sanaladi. Masalaga shu nuqtayi nazardan yondashilsa, Muslihabegim Miskin lirikasini quyidagicha tasnif etish mumkin:

1. G'azal va unga bog'liq bo'lgan lirik janrlar: g'azal, mustazod, muxammas, musaddas, mustasne', muashshar, tarje'band.

2. Boshqa lirik janrlar: ruboiy, fard, soqiynoma, masnaviy.

¹ Хайитметов А. Навоий лирикаси. – Тошкент: "Фан", 1961. –Б 67.

Shoira lirik merosida ayrim janr namunalarining miqdori nihoyatda oz. Chunonchi, jodkorning o'zini tanitishi jihatidan ahamiyatli bo'lgan, tadqiqotimizning ilk faslida keltirilgan «Nomi man Muslihabegim buvad guftam: «Yod dor , Guft Miskin: «Nomi xudro to nagardad oshkor» [972/1, 1^a varaq] satrlaridan tarkib topgan fardi shu janrda yozilgan yagona namuna sanaladi. Bu esa Muslihabegimning fardda ijod qilishda u qadar mayl ko'rsatmaganligidan dalolat beradi. Biroq shoira lirikasidagi musaddas, mustasne', muashshar singari janrlarda bitilgan she'rlarga nisbatan bunday fikrga kelish to'g'ri bo'lmaydi. Negaki, bular musammat namunalari bo'lib, ular orasida musaddasda bitilgan she'rlar o'zbek mumtoz adabiyotida ancha keng tarqalgan. Biroq mustasne' va muashshar musammatning nodir namunalari sanaladi. Nodiraning «Firoqnoma» deb nomlanuvchi asari muashsharda bitilgan ana shunday nazmiy asardir. Mustasne' esa boshqa shoirlar ijodida kuzatilmaydi. Shu bois musammatning o'zbek mumtoz adabiyotida murabba', muxammas, musaddas, musabba', musamman singari ko'rinishlarining keng tarqalgani e'tirof etiladi². Shundan kelib chiqib, Miskinning ayni janrlarda ijod etganini uning nazmning xilma-xil janrlarida she'rlar bitish salohiyatiga egaligi sifatida baholash lozim.

Shoira lirikasida mustazod janrida bitilgan ikki nazm namunasi uchraydi. Adadining kamligiga ko'ra, bu janrda yozilgan she'rlar ham musaddas, mustasne' va muashshar singari Muslihabegim ijodining noyob namunasi. Miskin lirik merosida ruboiy va soqiynomada bitilgan nazm namunalari alohida ahamiyat kasb etadi. Shoira soqiynomalari masnaviyda yozilgan ikki baytdan tarkib topgan she'rlardir. Ruboiy singari bu janrda ham shoira nihoyatda muhim ilohiy-irfoniy, axloqiy-talimiy qarashlarini nihoyatda ixcham shaklda o'quvchiga taqdim qilganki, bu an'anani davom ettirish mas'uliyatini his etish bilan bir qatorda, shoirada o'ziga xos iste'dod sohibi bo'lishni ham talab etadi. Tahlillar asosida unda shunday iste'dod borligiga ishonch hosil qilish mumkin.

Shoiraning sidqan ibodat targ'ibi ruhida bitilgan ruboiy, soqiynomalarida qalb go'zalligi bilan bog'liq muhim masalalarni ixcham badiiy ifoda eta olgani uning iste'dodining muhim bir qirrasini sifatida namoyon bo'lgan. Muslihabegim Miskinning oilaviy muhiti hamda yashash tarzi ham uning ijodiga o'z ta'sirini o'tkazmay qolmadi. Islom an'analari bilan sug'orilgan qadriyatlardan yoshligidanoq bahramand bo'lib borgan shoira o'zining nazmiy asarlarida Allohga bo'lgan yuksak muhabbat va ishonchini, payg'ambarlar sardori Muhammad alayhissalomga nisbatan ehtiromini, musulmon olamida tanilgan sahoba hamda pirlarga esa sodiqligini tarannum qildi, ulardagi fazilat va neqlikni in'ikos etdi.

Muslihabegim Miskin ixcham hajmli lirik janrlar: ruboiy va soqiynomada badiiy iste'dodini namoyish eta olganidek, g'azal va unga bog'liq bo'lgan lirik janrlar: g'azal, mustazod, muxammas, musaddas, mustasne', muashshar, tarje'band kabilarda ham shunday qobiliyatini she'rxonga yetkaza oldi.

G'azal boshqa ijodkorlarda kuzatilgani singari shoira ijodining salmoqli qismini tashkil etadi. Uning dastlabki namunalari VIII-IX asrlarda arab adabiyotida paydo bo'lgan, fors-tojik adabiyotida ilk g'azal yozgan shoir sifatida Ro'dakiy tilga olinadi. O'zbek adabiyotida esa dastlabki g'azal Rabg'uziyning «Qisasi Rabg'uziy» asarida (XIV asr) uchraydi. G'azalning

² Носиров О.Ўзбек классик шеърляти жанрлари. –Тошкент.:Ўқитувчи.1979. – Б.114.

dostonlar tarkibida uchrashi ilk bor Xorazmiyning «Muhabbatnoma» sidan boshlanadi³. Ma'lumki, o'zbek adabiyotida g'azalning hajmi 3 baytdan 19 baytgacha bo'lishi ta'kidlanadi. Professor Abdurauf Fitrat «Adabiyot qoidalari» asarida g'azalga quyidagicha ta'rif beradi: «Yurak lirizmi she'rlari» ko'brak g'azal shaklida yoziladi...»⁴.

G'azal va unga bog'liq bo'lgan lirik janrlarda ijod etish shoira she'riyatining eng salmoqli qismini tashkil etadi. Uning g'azallarida Sharq mumtoz adabiyotidagi g'azalnavislikka xos an'analar o'ziga xos yo'sinda davom ettirilgani kuzatilganidek, g'azal va unga bog'liq bo'lgan lirik janrlarda ham shoiraning iste'dodi namoyon bo'lganiga guvoh bo'lish mumkin. Shoira tab'i xud musammatlar bitish bilan ham g'azalnavislikdagi salohiyatini ko'rsata olgan, deyish mumkin. Xususan uning mustasne'da ijod qilganining o'ziyoq fikrimizni quvvatlantiradi. Miskinning bunday janrlardagi iste'dodini ijodkordan o'ziga xos vazniy va qofiya san'atiga xos talablari bilan alohida iste'dod talab etuvchi, shoirlar ijodida nisbatan kam kuzatiladigan mustazodda bitilgan she'rlari misolida talqin etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kuzatishlardan ayonlashadiki, Muslihabegim Miskin g'azal va unga bog'liq bo'lgan lirik janrlarda ham o'z iste'dodini namoyon eta olgan iste'dodli zullisonayn shoiradir. Uning toat-ibodatga undash ruhida yozilgan g'azallarining o'ziyoq bir qator motivlardan tarkib topganligi shoiraning tafakkur olamining kengligidan dalolat beradi. Shoiraning munojot g'azallarida toat-ibodatda bardavom bo'lolmagani, gunohlari ko'payib ketganini talqin etib, Allohning rahmatidan umidvorligini ham o'ziga xos mungli ohangda, ko'pincha hazaji musammani solim (ma'foiylun ma'foiylun ma'foiylun ma'foiylun) vaznida bitilgan g'azallarida badiiylashtirishi uning o'ziga xos uslubi sifatida namoyon bo'ladi. Muslihabegim Miskin munojot g'azallarida kuzatilgani singari Majnundagi jununkorlikka havasmand bo'lsa-da, taqdirida bitilgan miskin-u bechoralikni inkor etmaydi.

Shoira g'azaliyotida Layli, Majnun, bulbul timsollaridan unumli foydalanadi. Bu an'anaviy adabiy qahramonlarga ishora etuvchi talmehlarni va oshiqi shaydo bulbulni lirik qahramonga qiyoslash bilan g'azalga oshiqona ruh olib kira oladi va lirik qahramon ruhiy holatini badiiy kashfiyotlar bilan tasvirlashga erishadi.

Ayniqsa, uning g'azalda vasf etiluvchi manzurni «xesh», «ey shoh» tarzida istioralashgan ma'shuqa qiyofasida tasvirlashi g'azalda ilohiy va majoziy muhabbatni uyg'un holda ifodalashiga omil bo'ladi. Shoiraning o'zbek-tojik tilida mulamma' g'azallar ijod etgani uning alohida badiiy mahoratidan darak beradi. Bir bayt o'zbekcha, bir bayti tojik tilida bitilgan mulamma'lari, xususan, baytda dastlab tojik tilida bitilgan misraning keyingi misrada o'zbekchada davom ettirilishi uning har ikkala tilda birdek o'ziga xos salohiyat bilan ijod etganini ko'rsatadi. Shuningdek, shoiraning mustazodda ijod etgani she'riyat uning uchun dil izhorlarinigina badiiylashtirish vositasi bo'lib qolmaganligini anglatadi. Ayniqsa, bu janrning orttirilgan misralarida Muhammad alayhis-salom xos istioralashgan sifatlarining undalma tarzida qo'llanib, o'zi va o'ziga o'xshaganlar sifatlarini ham ayni holda istioralashtirishi bilan mustazodda kontrastni va o'ziga xos o'ynoqilikni hosil qilishi uning iste'dodining bir ko'rinishi sifatida namoyon bo'ladi.

³ Юсупова Д. Адабиёт: –Тошкент: “Академнашр”. 2015, –Б.93.

⁴ Болтаев Х. Шарқ мумтоз поэтикаси —Тошкент. Ўзбекистон миллий энциклопедияси,2008. –Б.140.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Hayitmetov A. A.Navoiy lirikasi. – Toshkent: “Fan”, 1961. –B 67.
2. Nosirov O.O‘zbek klassik she‘riyati janrlari. –Toshkent:“O‘qituvchi”.1979. – B.114.
3. Yusupova D. Adabiyot. – Toshkent: “Akademnashr”. 2015. –B.93.
4. Boltayev H. Sharq mumtoz poetikasi.–Toshkent. O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi.2008. –B.140.
5. Eshonqulov H., Sodiqova D. Muslihabegim Miskin–XIX asr Buxoro adabiy muhitining iste‘dodli zullisonayn shoirasi //Oltin bitiglar–Golden Scripts. – 2021. – Т. 3. – №. 3.
6. Садикова D. Muslihabegim Miskin Appeals to Historical Person-Hazrat Agoyi Buzurg //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2021. – Т. 8. – №.
7. Tursunovna S. D. Muslihabegim Miskin Appeals to Historical Person-Hazrat Agoyi Buzurg //Middle European Scientific Bulletin. – 2021. – Т. 14.
8. Sodikova D. T. GLIMPSES TO FEMININE LITERATURE DURING THE DYNASTY OF BUKHARA EMIRATE: ALL ABOUT A POETESS MUSLIKHABEGIM MISKIN AND HER LITERARY HERITAGE //АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТЮРКОЛОГИИ: РОССИЯ И ТЮРКО-МУСУЛЬМАНСКИЙ МИР. – 2021. – С. 174-176.
9. Sodikova T. D. Depiction of Romantic Love in Muslihabegim Miskin’s Poetry //Middle European Scientific Bulletin. – 2021. – Т. 8.
10. Содикова Д. Т. ПРОБЛЕСКИ ЖЕНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ ВО ВРЕМЕНА ДИНАСТИИ БУХАРСКОГО ЭМИРАТА: ВСЕ О ПОЭТЕССЕ МУСЛИХАБЕГИМ МИСКИН И ЕЕ ЛИТЕРАТУРНОМ НАСЛЕДИИ //ББК 81.632 А43. – С. 174.
11. Eshankulov H., Sadikova D. Muslihabegim Miskin is a talented bilingual poetees during the literary period of the XIXth century in Bukhara //GOLDEN SCRIPTS OLTIN BITIGLAR. – С. 41.
12. Садикова D. MUSLIHABEGIM MISKIN-ALISHER NAVOI'S FOLLOWER //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2021. – Т. 8. – №. 8.
13. Sodikova D. MUSLIHABEGIM MISKIN IS A ZULLISONAYN (WHO WROTE HER WORKS IN TWO LANGUAGES) POETESS //Журнал академических исследований нового Узбекистана. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 81-86.
14. Садикова Д. Muslihabegim Miskin–XIX asr Buxoro adabiy muhitining iste‘dodli zullisonayn shoirasi //Центр научных публикаций (buxdu. uz). – 2021. – Т. 8. – №. 8.
15. Садикова D. The Expression of Muslikha begim Miskin’s Autobiography in Her Own Literary Collections //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2023. – Т. 38. – №. 38.
16. Sodikova D. MUSLIHABEGIM MISKIN IS A ZULLISONAYN (WHO WROTE HER WORKS IN TWO LANGUAGES) POETESS //Журнал академических исследований нового Узбекистана. – 2024. – Т. 1. – №. 3. – С. 81-86.

17. Садикова D. The Expression of Muslikha begim Miskin's Autobiography in Her Own Literary Collections //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz). – 2023. – Т. 38. – №. 38.
18. Eshankulov H., Sadikova D. Muslihabegim Miskin is a talented bilingual poetes during the literary period of the XIXth century in Bukhara //GOLDEN SCRIPTS OLTIN BITIGLAR. – С. 41.
19. Turaeva, L. O. (2021). Artistic and compositional features of harvest songs. *ASIAN JOURNAL OF MULTIDIMENSIONAL RESEARCH*, 10(4), 629-634.
20. Тўраева, Л. О. (2024). ЎЗБЕК ДЕҲҚОНЧИЛИГИДА ТАҚВИМ РАМЗЛАРИ. *IMRAS*, 7(1), 779-783.
21. Тўраева, Л. О. (2023). ЎЗБЕК ХАЛҚ ОҒЗАКИ ИЖОДИДА ДЕҲҚОН ОЛҚИШЛАРИНИНГ ЎЗИГА ХОС ИФОДАСИ. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(24), 22-25.
22. Тўраева, Л. О. (2023). ДЕҲҚОНЧИЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЖАНРИНИ БЕЛГИЛАШДА КАСБИЙ АТАМАЛАРНИНГ ЎРНИ. *MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH*, 2(22), 66-70.
23. Тўраева, Л. О. (2023). ДЕҲҚОНЧИЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЖАНРИНИ БЕЛГИЛАШДА КАСБИЙ АТАМАЛАРНИНГ ЎРНИ. *MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH*, 2(22), 66-70.
24. Тўраева, Л. О. (2022, June). Мақолларда дехқонлар ҳаётининг бадий талқини. In *E Conference Zone* (pp. 71-73).
25. То'rayeva, L. (2021). ЎЗБЕК ЗИРОАТШИЛИГИДА МОШГА МУНОСАБАТНИНГ ФОЛЬКЛОРДАГИ БАДИЙ ТАЛҚИНЛАРИ ХУСУСИДА. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 7(7).
26. Omonovna T. L. Artistic understanding of peasant life in proverbs //Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences. – 2022. – Т. 9. – S. 47-49.
27. Saidahmedovna, Uraeva Darmon, and RustamovaGavharBahronQizi. "Beliefs About the" Tree of Life" in Uzbek Folklore." *MiddleEuropeanScientificBulletin* 8 (2021).
28. Darmon U., Rano R., Dilshod R. The Stylization of Prose Tales in Uzbek Children's Literature //Religación. – Т. 4. – S. 170-174.
29. Saidakhmedovna, U. D., & Abdumalikovna, T. D. (2023). Ceremonial Dishes in Uzbek Language. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 15, 35-38.
30. Saidakhmedovna, U. D. (2022). Artistic Interpretation of Guests and Hospitality in Uzbek Literature. *International Journal on Integrated Education*, 5(6), 155-157.
31. Oxunjonovna, S. H. The crow, the owl, the raven, the slice, which turned your flowers.(one of the example create of Samandar Vohidov). *IEJRD-International Multidisciplinary Journal*, 6, 211-216.
32. Oxunjonovna, H. S. (2022). Parents Double Wings to the Child. *Indonesian Journal of Innovation Studies*, 18.
33. Urayeva, D., & Nazarova, G. (2021). Comparative analysis of mythological names and mythologisms in the english and uzbek literature. *Philology Matters*, 2021(1), 3-21.

34. Saidjanovna, U. D., & Rustamovna, Y. G. (2022). THE ANALYSES OF CHRONOTOPE OF THE ROAD IN JOHN STEINBECK'S NOVEL "THE GRAPES OF WRATH". *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*, 7(9), 46-48.
35. Raxmatovna T. U., Zaripovna R. R. Study of Begali Kasimov's Activity in Literary Studies and Scientific Biography of the Scientist //Journal of Survey in Fisheries Sciences. – 2023. – T. 10. – №. 2S. – C. 3454-3459.
36. Toraeva U. R. Definition and research methods of Uzbek modern literature //Current research journal of philological sciences. – 2021. – T. 2. – №. 10. – C. 104-107.
37. Turaeva U. R. Determination of characteristics of uzbek jadid schools and literature //наука и инновации в ххi веке: актуальные вопросы, открытия и достижения. – 2021. – C. 154-156.
38. Rakhmatovna T. U. UDC: 82.09. 575.1 Literary critic begali kasimov is a researcher of modern literature //scientific reports of bukhara state university. – C. 114.
39. Rakhmatovna T. U. Research of heritage of representatives of uzbek literature of the period of national renaissance //principal issues of scientific research and modern education. – 2022. – T. 1. – №. 7.
40. Torayeva U. The Tatar press and Turkestan Jadidism In The researches of Begali Kasimov //Центр научных публикаций (buxdu. uz). – 2021. – T. 8. – №.
41. Torayeva U. O 'zbek jadid adabiyoti va jahon ijtimoiy-adabiy harakatchiligi masalasining tadqiq etilishi //Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления. – 2024. – T. 1. – №. 3. – C. 206-211.
42. Raxmatovna T. U. Study of Begali Kasimov's Activity in Literary Studies and Scientific Biography of the Scientist //Best Journal of Innovation in Science, Research and Development. – 2024. – T. 3. – №. 3. – C. 869-875.
43. Ahmadovich H. S., Muminovna M. M. About Nisoriy Bobur And Humoyun //NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal| NVEO. – 2021. – C. 4753-4767.
44. Muhammadova M. HUMOYUN MIRZO NISORIY TALQINIDA: Mahbuba Muhammadova Termiz davlat universitetining mustaqil izlanuvchisi //Научно-практическая конференция. – 2021.
45. Mahbuba M. Nisoriyning" Muzakkiri ahbob" tazkirasida ayrim janr va badiiy san'atlar xususiyati //Karabük-2020.
46. Mo'minovna M. M. SECTION: HISTORY SCIENCE //POLISH SCIENCE JOURNAL. – 2019. – C. 29.
47. Mo'minovna M. M. NISORIY DO 'ST MUHAMMAD SULTON VA UNING IJODKOR SIFATIDAGI QIRRALARI HAQIDA //INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – T. 3. – №. 29. – C. 348-350.
48. Makhbuba M. Muzakkiri Ahbob" Fable By Nisari And Its Role In Literature Studies //European Journal of Business and Social Sciences. – 2019. – T. 7. – №. 10. – C. 111-116.
49. Sanobar A., Mahbuba M. O'LMAS UMARBEKOVNING"ODAM BO'LISH QIYIN"ASARINING BADIY TAHLILI //ZAMONAVIY TA'LIMDA FAN VA INNOVATION TADQIQOTLAR JURNALI. – 2024. – T. 2. – №. 1. – C. 74-80.

50. O'roqova, N. (2024). ABDULLA ORIPOV LIRIKASIDA RAMZIY-FLORISTIK OBRAZLAR IFODASI. *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(3), 193-199.
51. O'roqova, N. (2024). SADRIDDIN AYNIIY USLUBIGA DOIR CHIZGILAR. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ* (buxdu.Uz), 47(47). извлечено от https://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/12188
52. O'roqova N. O 'ZBEK SHE'RIYATIDA KAPALAK OBRAZI TALQINI //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz). – 2024. – Т. 47. – №. 47.
53. Yorievna, U. N. ., & Ikhtiyar's , K. N. . (2024). National Portrait in Otkir Hashimov's Stories. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(3), 831–837. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/1923>
54. Nafosat, U., & Quvvatova, D. (2019). An untraditional description style in the epos of Ikrom Otamurod. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*, 8(5 Special Issue 3), 396-399.
55. Uroкова, N. (2019). GENRE RESEARCH IN UZBEK POEMS OF RECENT TIMES. *Theoretical & Applied Science*, (8), 57-59.
56. Uroкова, N. (2022). MASNAVI IN MODERN UZBEK PROSE. Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences, 1(3), 63-65.
57. Yorievna, U. N. (2022). Masnavi Genre in Uzbek Classical Poetry: Nature, Genesis, Features. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 3(10), 67-70.
58. Yoriyevna, U. N. (2023). THE ORIGINALITY AND GENESIS OF ANIMAL SYMBOLISM IN POETRY. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, 18, 20-23.
59. Уракова, Н. (2019). Стиль писателя в современных узбекских поэмах. *International scientific review*, (1 (41)), 26-28.
60. Uroкова, N. (2019). GENRE RESEARCH IN UZBEK POEMS OF RECENT TIMES. *Theoretical & Applied Science*, (8), 57-59.
61. O'roqova, N. (2019). So'nggi yillar o'zbek dostonchiligida ijodkor uslubi va individualligi (I. Otamurod va U. Qo'chqor dostonlari asosida). *Falsafa fanlari doktori (PhD) dissertatsiyasi*, Qarshi, 2019. B, 21
62. Yoriyevna, U. N. (2023). RELATIONSHIPS BETWEEN HUMANS AND ANIMALS. *Confrencea*, 8(1), 123-126.
63. Yorievna, U. N. ., & Ikhtiyar's , K. N. . (2024). National Portrait in Otkir Hashimov's Stories. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(3), 831–837. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/1923>
64. O'roqova , N. . (2022). O'ZBEK MUMTOZ SHE'RIYATIDA MASNAVIY JANRI TABIATI, GENEZISI, XUSUSIYATLARI. *Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры*, 2(10), 38–42. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/ejsspc/article/view/4041>